

Siri Penerbitan Penyelidikan Sains Sosial No. 9

**NASIONALISME, ETNISITI DAN KOMUNITI
SEMPADAN NEGERI SABAH**

Siri Penerbitan Penyelidikan Sains Sosial No. 9

NASIONALISME, ETNISITI DAN KOMUNITI SEMPADAN NEGERI SABAH

**Zaini Othman
Kntayya Mariappan
Ismail Ali**

UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

Kota Kinabalu • Sabah • 2010

<http://www.ums.edu.my/penerbit>

Ahli Majlis Penerbitan Ilmiah Malaysia (MAPIM)

© Universiti Malaysia Sabah, 2010

Hak cipta terpelihara. Tiada bahagian daripada terbitan ini boleh diterbitkan semula, disimpan untuk pengeluaran atau dikeluarkan ke dalam sebarang alat juga pun, sama ada dengan cara elektronik, gambar serta rakaman dan sebagainya tanpa kebenaran bertulis daripada Penerbit Universiti Malaysia Sabah.

ISSN 1823-1055

Pereka kulit: Baszley Bee b. Basrah Bee
Pereka letak halaman: Rayner A. Balandong
Muka taip teks: Times New Roman
Saiz taip teks dan *leading*: 11/13pt

Dicetak oleh:
Percetakan CCS Sdn. Bhd. (225662-A)

KANDUNGAN

	Halaman
<i>Senarai Foto</i>	
<i>Senarai Jadual</i>	
<i>Senarai Peta</i>	
<i>Prakata</i>	
BAB 1	1
Nasionalisme dan Etnisiti	
BAB 2	13
Nasionalisme di Sempadan: Komuniti Murut di Kg. Bantul, Nabawan	
BAB 3	29
Sempadan Antarabangsa dalam Kehidupan Komuniti Persempadanan	
BAB 4	49
Rumusan	
<i>Nota</i>	
<i>Latar Belakang Penulis</i>	
<i>Bibliografi</i>	
<i>Indeks</i>	

SENARAI FOTO

Foto	Halaman
2.1 Perahu menjadi pengangkutan utama	24
2.2 Tanaman kekacang untuk keperluan sara diri penduduk Kg. Bantul	25
2.3 Pejabat pos kawalan imigresen, Daerah Kecil Pegalungan	25
2.4 Gereja Anglikan Kristus Juruselamat di Kg. Bantul	26
2.5 Desa Sumantipal, Kalimantan, Indonesia	26
2.6 Kemudahan ASTRO	27

SENARAI JADUAL

Jadual	Halaman
3.1 Bilangan penduduk di Tawau, Nabawan dan Sipitang mengikut etnik	32

SENARAI PETA

Peta	Halaman
1.1 Sempadan antarabangsa dan kedudukan kawasan kajian (petempatan komuniti persempadanan Sabah-Kalimantan)	12

PRAKATA

Kajian persempadanan merupakan salah satu *niche* penyelidikan Sekolah Sains Sosial (SSS). Lantaran itu, dua fasa kajian selama dua tahun iaitu tahun 2005 dan 2006 telah dilakukan oleh sekumpulan penyelidik di SSS dari pelbagai bidang. Kajian ini mendapat dana daripada Kementerian Penerangan, Komunikasi dan Kebudayaan melalui Jabatan Arkib Negara Malaysia. Monograf ini merupakan sebahagian dari hasil kajian tersebut.

Bab-bab dalam penulisan ini telah dibentangkan dalam bentuk kertas kerja di Bengkel Kajian Persempadanan di Negeri Sabah secara tertutup pada 6 hingga 7 November 2006 di Memorial Tun Hussein Onn, Arkib Negara, Kuala Lumpur. Untuk tujuan penulisan ini, tiga kertas kerja telah dipilih kerana ia adalah asas kepada kajian persempadanan. Kertas kerja tersebut telah diolah semula dan beberapa fakta telah ditambah bagi memantapkan lagi maklumat berhubung persempadanan di negeri Sabah. Beberapa maklumat yang dianggap sensitif dan menjejaskan kepentingan negara tidak dimasukkan dalam penerbitan ini.

Penulisan ini diharapkan dapat membantu pentadbir, pembuat dasar dan sarjana ilmuwan untuk mendapatkan serta memahami dengan gambaran asas yang jelas tentang konsep, takrif serta perkiraan dalam menentukan garis fizikal sempadan dan bentuk sempadan kebudayaan awal khususnya bagi negeri ini. Tiga aspek yang disentuh merupakan landasan utama yang sewajarnya difahami terlebih dahulu sebelum sebarang kajian berkaitan dengan sempadan diterokai. Skop masa yang disentuh, iaitu antara sebelum pembentukan Persekutuan Malaysia hingga tahun 2006 diharapkan dapat merungkai persoalan-persoalan berkaitan persempadanan dan kebudayaan yang terbentuk serta membentuknya. Menjadi antara negeri tertua di Malaysia serta mempunyai tahap kebudayaan awal dan bersifat pelbagai, Sabah adalah contoh terbaik untuk kajian persempadanan.

Kajian dan penerbitan ini pastinya tidak dapat dilaksanakan tanpa sokongan padu dari pihak-pihak tertentu. Penghargaan tulus ikhlas para penulis khususnya kepada YBhg. Brig. Jen. Prof. Datuk Seri Panglima Dr. Kamaruzaman Hj. Ampon, Naib Canselor Universiti Malaysia Sabah (UMS), YB Datuk Seri Utama Dr. Rais Yatim, Menteri Penerangan, Komunikasi dan Kebudayaan Malaysia dan Pengarah Arkib Negara Malaysia atas sokongan kepada pihak penulis.

Berbanyak terima kasih penulis tujukan khas kepada Prof. Dr. Sabihah Osman selaku ketua penyelidik kajian persempadanan negeri Sabah. Rakaman terima kasih juga ditujukan kepada Prof. Dr. Zainodin Hj. Jubok, Ketua Penerbit UMS dan staf, Pengarah dan staf Jabatan Ukur dan Pemetaan Malaysia (JUPEM), Jabatan Imigresen DiRaja Malaysia, Jabatan Kastam DiRaja Malaysia, Agensi Penguatkuasaan Maritim Malaysia Cawangan Sabah (APMM), Polis DiRaja Malaysia (PDRM), Angkatan Tentera Malaysia (ATM), Maritime Institute of Malaysia (MIMA) dan agensi kerajaan yang lain. Tidak dilupakan rakan-rakan sepenyelidikan projek kajian persempadanan di negeri Sabah lain yang turut menerbitkan kertas kerja (bab) masing-masing dalam Siri Penerbitan Penyelidikan Sains Sosial yang berasingan atau dalam bentuk karya lain. Kepada pembantu penyelidik yang turut sama menjayakan kajian ini, jasa kalian sentiasa dihargai. Untuk komuniti sempadan yang membenarkan penulis mengganggu waktu-waktu peribadi sewaktu kajian ini dilakukan antaranya ialah Keluarga Hj. Bece, Pak Marlon, Hj. Bintang di Sg. Aji Kuning, Sebatik, Saudara Andrew Laban dan seluruh komuniti Long Pasia dan Keluarga Elap Garing di Kg. Bantul, Nabawan, Sabah, ribuan terima kasih diucapkan.

Zaini Othman

Kntayya Mariappan

Ismail Ali

Sekolah Sains Sosial, Universiti Malaysia Sabah

2010